

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **O. G.**, zastoupena Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké nám. 135/19, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 4. 2005, č. j. 30 Az 249/2003 - 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. 7. 2003, č. j. OAM-4341/VL-16-P08-2002. Tímto rozhodnutím jí nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně nenaplnila žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu, a že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Předně se stěžovatelka domnívá, že je rozhodnutí krajského soudu nezákonné, neboť je v jejím případě odůvodněna hrozba pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka totiž z Ruska odešla kvůli národnostní nesnášenlivosti. V oblasti, kde žila, byli státními orgány podporováni a preferováni kozáci, se kterými měla stěžovatelka konflikty, a státní orgány jí neposkytly potřebnou ochranu a pomoc. Dále namítá, že rozhodnutí žalovaného nemá náležitosti správního rozhodnutí, neboť není v souladu s § 47 odst. 5 správního řádu podepsáno oprávněnou osobou a o správní rozhodnutí se tak pro jeho neúplnost nejedná. Stěžovatelka má také za to, že rozhodnutí bylo vyhotoveno osobou, která je podepsána pod odrážkou „za správnost“, nikoliv v P., jak je uvedeno v záhlaví, ale v příslušném azylovém středisku. Následně pak bylo předáno stěžovatelce, aniž by jej podepsala osoba oprávněná – PhDr. T. H.. Tomu nasvědčuje zejména časový odstup, který je příliš malý, aby bylo možno rozhodnutí doručit z azylového střediska do P. a zpět. Stěžovatelka se domnívá, že rozhodnutí bylo spolu se spisem postoupeno do P. až po doručení stěžovatelce. Rozhodnutí tak nebylo v okamžiku doručení stěžovatelce podepsáno oprávněnou osobou a vůle žalovaného nebyla projevena řádným a dostatečným způsobem; rozhodnutí bylo tedy vydáno bez vědomí oprávněné osoby, neboť ta se s ním neseznámila. Proto je stěžovatelka přesvědčena o tom, že rozhodnutí trpí vadou, jež mohla způsobit jeho nezákonnost, případně nicotnost, neboť skutečnost, že se následně oprávněná osoba s obsahem rozhodnutí seznámila a jedno vyhotovení opatřila svým podpisem, nemůže počáteční nicotnost zhojit. Podle stěžovatelky je dále nezákonné a nepřezkoumatelné rozhodnutí krajského soudu, který nepřihlédl k žalobním námitkám týkajícím se závažných procesních pochybení žalovaného. Stěžovatelka je přesvědčena o tom, že se soud měl těmito žalobními body zabývat, byť byly uplatněny v obecné rovině. Soud měl alespoň konstatovat, že takové žalobní body přezkoumat nelze a měl odůvodnit proč. Takto však krajský soud nepostupoval a jeho rozhodnutí je stíženo vadou. Stěžovatelka je přitom přesvědčena o odůvodněnosti svých žalobních bodů, zejména pokud jde o porušení § 33 odst. 2 správního řádu. Pouhý dotaz v závěru pohovoru, zda se stěžovatelka chce seznámit s obsahem zpráv o zemi původu a případně je doplnit, nelze ztotožňovat s povinností žalovaného ve smyslu § 33 odst. 2 správního řádu. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti

pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení), domnívá se totiž, že splňuje podmínky pro udělení azylu, dále důvod uvedený § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost), neboť rozhodnutí žalovaného považuje za vadné z důvodu absence podpisu oprávněné osoby na vyhotovení, které jí bylo doručeno. V neposlední řadě stěžovatelka uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé), krajský soud se totiž podle stěžovatelky řádně nezabýval jejími žalobními námitkami.

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatelka požádala dne 20. 9. 2002 o udělení azylu; jako důvody uvedla pronásledování kvůli náboženství a národnosti. Z protokolu o pohovoru k důvodům její žádosti vyplynulo, že stěžovatelka bydlela spolu s manželem v domku ve vesnici N. a za sousedy měli osoby židovského původu. Těm bylo vyhrožováno neznámými osobami a byli nuceni levně prodat dům. Sousedé se obrátili se žádostí o pomoc na policii, ta jim však pomoc odmítla. Když byl souseď zabit, jeho žena dům prodala. V září 2001 neznámí muži navštívili stěžovatelku a jejího manžela a nutili i je levně prodat dům a pozemky. Když odmítli, vyhrožovali jim, zabili veškeré domácí zvířectvo a na stěžovatelčinu manžela navíc někdo vystřelil. Poté dům s manželem dům prodali a odjeli do města Ch., tam žili do srpna 2002, kdy jim začali neznámí lidé vyhrožovat a nutit je, aby odjeli do Izraele. Když se jim dobývali do domu, odjeli do České republiky. Stěžovatelka se domnívá, že to byli kozáci. Na policii se neobrátili, neboť sousedům stejně nepomohla. Náboženské potíže blíže nekonkretizovala, pouze uvedla, že Rusové jsou pravoslavného náboženství a jiným náboženstvím nedůvěřovali. Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 7. 2003 stěžovatelce azyl neudělil, a to podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, a rovněž vyslovil, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Proti tomu podala stěžovatelka žalobu, kde namítala, porušení vyjmenovaných ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a zákona o azylu. Její žaloba však byla napadeným rozsudkem krajského soudu zamítnuta.

Stěžovatelka předně namítá, že je rozhodnutí krajského nepřezkoumatelné, jelikož se soud řádně nevypořádal se všemi tvrzeními obsaženými v žalobě, zejména pokud jde o namítané vady správního řízení. Nejvyšší správní soud však s touto námitkou nemůže souhlasit. Krajský soud je v řízení o žalobě zásadně vázán uplatněnými žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.); to znamená, že rozhodnutí žalovaného může přezkoumat jen v mezích

řádně uplatněných žalobních bodů. V daném případě byla stěžovatelčina žaloba na samé hranici projednatelnosti, neboť její námitky v žalobě uplatněné nebyly blíže konkretizované. Krajský soud pak rozhodnutí žalovaného obecně přezkoumal v mezích těchto námitek, přičemž všemi námitkami (i údajným porušením správního řádu) se řádně zabýval a shledal je nedůvodnými. Přezkum učiněný krajským soudem tak byl zcela dostačující. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neobstojí.

Dále stěžovatelka považuje rozhodnutí žalovaného za nezákonné, případně nicotné, a to z důvodu absence podpisu oprávněné osoby na vyhotovení rozhodnutí, které jí bylo doručeno. Pokud jde o namítanou nezákonnost rozhodnutí z tohoto důvodu, tak tuto námitku stěžovatelka mohla uplatnit v řízení před krajským soudem, což však neučinila. V řízení o kasační stížnosti ji již účinně uplatnit nemůže, neboť předmětem přezkumu v tomto řízení je rozhodnutí krajského soudu a nikoli rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud se pak podle § 104 odst. 4 s. ř. s. touto námitkou zabývat nemůže.

Stěžovatelka však rovněž namítá, že absence podpisu oprávněné osoby způsobuje nicotnost rozhodnutí žalovaného. K nicotnosti správního rozhodnutí musí krajský soud přihlédnout i bez návrhu žalobkyně (§ 76 odst. 2 s. ř. s.) a pokud by tak neučinil, zavadalo by to důvod ke zrušení tohoto rozsudku v řízení o kasační stížnosti. Jak vyplynulo ze správního spisu rozhodnutí doručené stěžovateli skutečně nebylo podepsáno oprávněnou osobou – PhDr. T. H. nýbrž je na něm umístěn pouze podpis pod kolonkou „za správnost“. Zároveň je ve spise založen i originál rozhodnutí žalovaného podepsaný oprávněnou osobou. Nejvyšší správní soud tedy přisvědčil stěžovateli, že rozhodnutí žalovaného je skutečně stíženo vadou ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu, neboť vyhotovení rozhodnutí, které bylo stěžovateli doručeno, neobsahuje podpis oprávněné osoby. Tato vada však není natolik závažná, aby mohla založit nicotnost rozhodnutí, neboť jak již bylo výše uvedeno, součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které oprávněná osoba podepsala a je tak zřejmé, že rozhodnutí vydal PhDr. T. H., ředitel odboru azylové a migrační politiky, který je k tomu zmocněn příslušným vnitřním předpisem Ministerstva vnitra.

Za nedůvodnou považuje zdejší soud i stěžovatelčinu domněnku, že s ohledem na krátký časový odstup nebylo rozhodnutí vydáno v Praze, ale v příslušném azylovém středisku a oprávněná osoba se s ním seznámila a podepsala ho až po jeho doručení stěžovateli. Nejvyšší správní soud má za to, že mezi shromážděním podkladů pro rozhodnutí (4. 2. 2003), vydáním rozhodnutí (25. 7. 2003) a následně jeho doručením stěžovateli (20. 8. 2003) jsou dostatečné časové úseky k tomu, aby mohl být návrh rozhodnutí spolu s příslušnými podklady doručen osobě oprávněné k rozhodnutí do P. k odsouhlasení, případným změnám a podpisu a poté rozhodnutí doručeno zpět do pobytového střediska, kde bylo předáno stěžovateli. Není tedy pochyb o tom, že rozhodnutí bylo vydáno s vědomím oprávněné osoby, a to i z toho důvodu, že oprávněná osoba za žalovaného v daném řízení jedná a aktivně vystupuje (viz např. vyjádření ke kasační stížnosti, podepsané PhDr. T. H.). Jakkoliv je tedy zřejmé, že správní rozhodnutí je stíženo vadou, spočívající v absenci podpisu oprávněné osoby na vyhotovení rozhodnutí, které bylo stěžovateli doručeno, tak tato vada za situace, že součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které je podepsáno oprávněnou osobou a je i jinak bezvadné, nezakládá nicotnost tohoto rozhodnutí. Uvedený právní závěr zaujal Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 29. 1. 2004, č. j. 2 Azs 64/2003 - 54, publikovaném pod č. 199/2004 Sb. NSS.

Pokud jde o námitku týkající se pochybení správního orgánu, který podle názoru stěžovatelky porušil § 33 odst. 2 správního řádu tím, že neupozornil na to, že se ve věci

chystá rozhodnout, je třeba uvést, že v rámci protokolu o pohovoru ze dne 4. 2. 2003 byla stěžovatelka seznámena s tím, že při rozhodování o její žádosti bude správní orgán vycházet z uvedených zpráv a informací a rovněž byla dotázána, zda se chce s obsahem těchto zpráv seznámit a vyjádřit se k nim, či ke způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění. Tuto možnost však stěžovatelka odmítla. Nejvyšší správní soud má za to, že tímto způsobem žalovaný plně dostál své povinnosti ve smyslu § 33 odst. 2 správního řádu, neboť jiné podklady k rozhodnutí nepoužil. Nad rámec uvedeného lze poukázat také na to, že podle nyní platné právní úpravy se na řízení o udělení nebo odnětí azylu § 33 odst. 2 správního řádu nevztahuje (zákon č. 222/2003 Sb.). Naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tak nebylo shledáno.

V neposlední řadě se stěžovatelka domnívá, že jí měl být azyl udělen, neboť je v jejím případě odůvodněna hrozba pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka totiž z Ruska odešla kvůli národnostní nesnášenlivosti. V oblasti, kde žila, měla konflikty s kozáky a státní orgány jí neposkytly potřebnou ochranu a pomoc. Ani s touto námitkou však nelze souhlasit. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním (§ 2 odst. 6 zákona o azylu ve znění účinném v době vydání rozhodnutí žalovaného).

Stěžovatelčiny problémy se soukromými osobami, které jí a jejímu manželovi vyhrožovaly, za pronásledování ve smyslu zákona o azylu považovat nelze, neboť i kdyby se jednalo o potíže z důvodů zákonem o azylu předvídaných (národnostní konflikty), tak stěžovatelka nevyužila všech dostupných prostředků nápravy v zemi původu. Právě to je totiž podmínkou pro nastoupení subsidiární mezinárodní ochrany formou udělení azylu. Jelikož však stěžovatelka v pohovoru k důvodům pro udělení azylu výslovně uvedla, že se na policii v zemi původu neobrátila, krajský soud nepochybil, pokud shledal rozhodnutí o neudělení azylu zákonným. Nebyla totiž naplněna podmínka, podle níž se o pronásledování ze strany soukromých osob z některého z důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu jedná tehdy, pokud je takovéto jednání podporováno či tolerováno ze strany státní moci. Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy podle Nejvyššího správního soudu není dán.

Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno naplnění žádného tvrzeného kasačního důvodu, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu